

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΚΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Ζ'

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 581

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Έν Αθήναις, 25 Αύγουστου 1891

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Έν Αθήναις φρ. 8.— Ταῖς ἐπαρχίαις " 8.50 Έν τῷ ἑξωτερικῷ φρ. χρ. 15.— Έν Ρωσσίᾳ ρούβλ. 6.—	<i>Διμύλιον Ζολᾶ</i> : ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ.— <i>Καρόλου Μερουβέλ</i> : ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ, δραματικώτατον μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — <i>Έδμόνδου δὲ Ἀμίτσις</i> : ΙΣΠΑΝΙΑ. — <i>Ἀλεξάνδρου Παπαδοπούλου</i> : Ο ΜΑΡΚΟΣ (τίτλος).	ΟΔΟΣ ΠΡΟΣΑΓΓΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10 Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματσοσῆμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΖΟΛΑ ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ

Σκιαὶ διεγράφοντο ἐπὶ τῶν παραπετασμάτων καὶ μεγάλη ταραχὴ ἐφάνετο κατέχουσα τὸ οἶκημα. Μήπως ὁ κύριος Ραμβῶδος εἶχε παραμείνει μετὰ τὸ δεῖπνον; Ἐγνώριζεν ὅμως, ὅτι ὁ ἀξιοτίμος αὐτὸς κύριος ἦτο τοσοῦτον εὐγενής, ὥστε οὐδέποτε ἐπελανθάνετο ἐπὶ τοσοῦτον τῆς ὥρας, ὅπως παραμείνῃ πέραν τῆς δεκάτης καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἀναβῆ. Μήπως, ἐσκέπτετο, ἦτο ἡ Ροζαλία, ἣτις περιέμενε νὰ τῷ ἀνοίξῃ τὴν θύραν; Τέλος περὶ τὸ μεσονύκτιον, κυριευθεὶς ὑπὸ ἀνυπομονησίας, καὶ ἀφήσας κατὰ μέρος τὰς προφυλάξεις, ἐσήμανε τὸν κώδωνα καὶ ἐπροχώρησε χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ μέχρι τοῦ οἰκήματος τῆς κυρίας Βερζερέ. Ἐπάνω τὸν ὑπεδέξατο ἡ Ροζαλία.

— Εἶσθε σεις, κύριε; ὀρίσατε πηγαίνω νὰ πληροφορησῶ τὴν κυρίαν, ὅτι ἤλθατε. . . ἡ κυρία πρέπει νὰ σὰς ἐπερίμενε.

Δὲν ἔδειξεν ἔκπληξιν, βλέπουσα αὐτὸν εἰς τοιαύτην ὥραν, καὶ ἐνῶ μετέβαινε εἰς τὸ ἐστιατόριον, χωρὶς νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν, δὲν ἔπαυσε νὰ στεναάζῃ.

— Ω! ἡ δεσποσύνη, εἶναι πολὺ ἀσχημα, κύριε. . . τί θὰ ὑποφέρω ἀπόψε, τὰ πόδια μου θὰ μοῦ πύσουν.

Καὶ τὸν ἀφήκε μόνον ὁ ἰατρός μηχανικῶς εἶχε καθήσει ἑλησμόνοι ὅτι ἦτο ἰατρός κατὰ τὸν ἐκτεταμένον αὐτοῦ περίπατον ἀνειροπόλει περὶ τοῦ θαλάμου, ἐνθα ἤθελεν ὠδηγήσῃ αὐτὸν ἡ Ἐλένη, μετὰ τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα, ὅπως μὴ ἐκ τοῦ θυροῦδου ἐξυπνήσῃ ἡ Ἰωάννα, κοιμωμένη εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον ἢ λυχνία θὰ ἐφώτιζε, τὰ φιλήματα τῶν δὲν ἤθελον προκαλεῖ οὐδένα κρότον, καὶ τότε εὐρίσκετο ἐκεῖ, ὡς εἰς ἐπίσκεψιν, μετὰ τὸν πύλον εἰς τὰς χεῖρας καὶ περιμένων. Ὅπισθεν τῆς θύρας, βῆξ ἤχη καὶ συνεχῆς ἐτάραξε τὴν γενικὴν ἡρεμίαν.

Ἡ Ροζαλία παρουσιάσθη διήλθε ταχέως τὸ ἐστιατόριον φέρουσα κάλυμμά τι εἰς τὰς χεῖρας λέγουσα :

— Ἡ κυρία παρήγγειλε, νὰ μὴ προχωρήσετε μέσα. . .

Παρέμεινε ἐκεῖ, μὴ δυνάμενος πάραυτα νὰ ἀναχωρήσῃ ἐσκέφθη δὲ μὴ ἡ συνέντευξις εἶχε προορισθῇ δι' ἄλλην τινὰ ἡμέραν; Καὶ αὐτὸ τῷ ἐφάνετο ἀδύνατον. Κατόπιν ἔκαμε τὴν ἀκόλουθον σκέψιν : μήπως ἀληθῶς ἡ Ἰωάννα ἔπαυσε καὶ δι' αὐτὸ ἐφάνετο τὸσον παράδοξος ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους συμπεριφορὰ τῆς; Ἄλλ' ἀίφνης ἠνεώχθη ἡ θύρα καὶ πάλιν παρουσιάσθη ὁ ἰατρός Βωδίνος ἐξαίτουμένος παρ'

αὐτοῦ μυριάκις συγγνώμην, ἐπιδαψιλεύων πρὸς αὐτὸν ἀπειροὺς ὑποχρεωτικούς λόγους, ὅτι ἔστειλε νὰ τὸν καλέσουν, καὶ ὅτι πάντοτε ἐνομιζέτο εὐτυχῆς συνάπτων συμβούλια μετὰ τὸσφ περιφρῶνους συναδέλφου.

— Ἀναμφιβόλως, ἀναμφιβόλως, ἐξηκολούθει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὁ ἰατρός Δεβέρλος, τοῦ ὁποίου τὰ ὦτα ἐβόμβουν.

Ὁ γηραιὸς ἰατρός, καθησυχάσας, ὡμολόγησεν ὅτι εὐρίσκετο εἰς ἀμηχανίαν, ὅπως θέσῃ ὀριστικὴν διάγνωσιν, καὶ διὰ φωνῆς ταπεινῆς ἐσυζήτησε περὶ τῶν συμπτωμάτων δι' ἐπιστημονικῶν ἐκφράσεων καὶ ἐπὶ τέλους διακόψας τὴν ὁμιλίαν του, ἤρκεσθη νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Βῆχει, χωρὶς νὰ ἀποχρέμπεται, παρουσιάζει μεγίστην καταβολὴν τῶν δυνάμεων, πυρέσσει φοβερά, ἴσως πρόκειται περὶ τυφοειδοῦς πυρετοῦ ἂν καὶ δὲν φαίνεται ἐκδηλωθεὶς σαφῶς ἀκόμη ἡ νευρικὴ αὐτῆς χλωροαναιμία, τὴν ὁποίαν ἐθεράπευον πρὸ τόσου χρόνου, μοὶ ἐμπνέει φόβου περὶ ἀπροόπτου ἐπιπλοχῆς. Τί σκέπτεσθε ὑμεῖς; ἡ ὦτα εἰς ἐκάστην περίοδον τοῦ λόγου του.

Ὁ ἰατρός Δεβέρλος ἀπεκρίνατο διὰ χειρονομιῶν ὑπεφυγῆς ἐφ' ὅσον ὠμίλει ὁ γηραιὸς συναδέλφος του, ἠσθάνετο δὲ αἰσχύνῃ ἀληθῆ, σκεπτόμενος ὅτι δὲν ὄφειλε νὰ εὐρίσκεται ἐκεῖ διατί εἶχεν ἔλθει;

— Τῆς ἔβλακα δύο ἐκδόρια, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ ὁ γηραιὸς ἰατρός, ὑμεῖς τί φρονεῖτε; ἀλλὰ πηγαίνετε νὰ τὴν ἰδῆτε καὶ ὁ ἴδιος καὶ κατόπιν ἀποφαινεσθε.

Καὶ τὸν ὠδήγησεν ἐντὸς τοῦ θαλάμου ὁ Ἐρρίκος εἰσηλθε τεταραγμένος ἐκ φρίκης. Τὸ δωμάτιον ἐφωτίζετο διὰ μιᾶς λυχνίας καὶ λίαν ἀμυδρῶς ἐπανήρχοντο εἰς τὴν μνήμην του αἱ παρελθούσαι παρόμοιαι νύκτες ἢ αὐτὴ θερμὴ εὐωδία, ὁ αὐτὸς πνιγηρὸς ἀήρ, αἱ αὐταὶ σκιερότητες, τὰ αὐτὰ ἐπιπλα καὶ παραπετάσματα ὅλα καὶ πάλιν ἐκοιμῶντο, ἀλλ' οὐδεὶς πλέον ἦλθε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ μετὰ τῶν χεῖρας ὡς ἄλλοτε.

Ὁ κύριος Ραμβῶδος, βεβαρημένος, ἐφάνετο κοιμωμένος ἐπὶ τῆς ἔδρας του. Ἡ Ἐλένη, ὀρθία πρὸ τῆς κλίνης μετὰ τὸν λευκὸν αὐτῆς κοιτωνίτην, οὔτε κἂν μετεστράφη, ἢ δὲ ἀπαθῆς αὐτῆς στάσις καὶ ἡ ἀδιαφορία μεγάλως τὸν ἐτάραζαν.

Ἐπὶ τινὰς τότε στιγμὰς ἐφάνη ἐξετάζων τὴν Ἰωάνναν

ἡ ἀδυναμία αὐτῆς ἦτο μεγάλη, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀνοιξῆ τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνευ κόπου, πλέουσα δὲ ἐντὸς ἀφθονωτάτων ἰδρώτων, ἐφαίνετο ὡς ἀναίσθητος, μὲ τὸ πρόσωπον ὠχρὸν καὶ τὰ μῆλα τῶν παρειῶν ἐξέρυθρα.

— Πρόκειται, καθὼς βλέπω, περὶ ὀξείας φθίσεως, ἐψιθύρισε ἐπὶ τέλους οὗτος, ὀμιλῶν μεγαλοφώνως, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ καὶ μὴ δεικνύων ἐκπληξιν, ὡς εἰ εἶχε προμαντεύσει τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ πρὸ καιροῦ.

Ἡ Ἑλένη τὸν ἠκροάζετο καὶ τὸν παρετήρει ψιγρὰ ὡς μάρμαρον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς ξηρούς ἐν τρομερᾷ ἀκίνησι.

— Πιστεύετε; τὸν ἠρώτησεν ὁ ἰατρός Βωδίνος κινῶν τὴν κεφαλὴν μὲ ὕψος ἐπιβεβαιωτικὸν ἀνθρώπου, ὅστις ἀπέφυγε νὰ ἀποφανθῆ πρώτος.

Ἐστηθεσκόπησε τὸ κοράσιον καὶ πάλιν. Ἡ Ἰωάννα μὲ τὰ μέλη ἀδρανῆ, συγκατετέθη εἰς τὴν ἐξέτασιν, χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι ἠνῶνει τὸν σκοπὸν, δι' οὗ τὴν ἐβασάνιζον ἀντελήφθη δὲ λέξεων τινῶν, τὰς ὁποίας οἱ ἰατροὶ ἀντήλαξαν μεταξὺ τῶν.

Ὁ γηραιὸς ἰατρός ἐψιθύρισε ὀλίγα τινὰ περὶ ἐμπορικῆς ἀναπνοῆς καὶ τοῦ ἀσθενοῦς αὐτῆς ἤχου, ἂν καὶ ἐφαίνετο διασταχθῆ εἰσεῖ καὶ ἐχαρκατήρισε τὴν ἀσθένειαν τῆς μάλλον ὡς τριχοειδῆ βρογχίτιδα.

Ὁ ἰατρός Δεβέρλος ἀπεφάνθη ὅτι καὶ τούτου δοθέντος μικρὰ αἰτία ὡς ψύξις, φέρ' εἶπεν, ἢ ἄλλο τι ἀσήμαντον, ἤθελεν ἐκδηλώσει ὀριστικῶς τὴν κυρίαν φύσιν τοῦ νοσήματος, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τῆς πείρας ἐδιδάχθη, ἡ χλωροαναιμία σπουδαίως ὑποβοηθεῖ τὴν ἐκδήλωσιν στηθικοῦ νοσήματος ἢ Ἑλένη ὀρθία ὀπισθὲν τῶν ἠκροάζετο.

— Ἀκροασθητε καὶ ὑμεῖς, ἐψιθύρισε ὁ ἰατρός Βωδίνος, παραχωρήσας τὴν θέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἑρρίκον.

Ἐκλινε καὶ αὐτὸς μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐξετάσῃ τὴν Ἰωάνναν. Δὲν εἶχε διόλου ἀνεγείρει τὰ βλέφαρα καὶ παρέμενε ἀδρανῆς, ἀναφλεγόμενη ἐκ τοῦ πυρετοῦ. Τὸ ὑποκαμίσιον αὐτῆς ἀνοιχθὲν παρουσίασε τὸ παιδικὸν αὐτῆς στήθος. Δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲν σεμνότερον, οὔτε θλιβερότερον τῆς ἐφηβότητος ἐκείνης, προσεγγιζούσης τὸν θάνατον. Δὲν εἶχεν ἀντισταθῆ διόλου κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ γηραιοῦ ἰατροῦ, ἀλλ' ὅταν οἱ δάκτυλοι τοῦ Ἑρρίκου τὴν ἠγγισαν, ἤσθάνθη φοβερὸν κλονισμόν.

Ἐξύπνησεν ἐκ τῆς νάρκης, ἐν τῇ ὁποίᾳ διετέλει βεβουθισμένη καὶ ἐποίησε χειρονομίαν γυναικὸς ἐκπλήκτου, τὴν ὁποίαν ἀποπειραταί τις νὰ κακοποιήσῃ. Συνέσφιξε τοὺς δύο μικροὺς καὶ ἰσχυροὺς αὐτῆς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους, ψιθυρίζουσα διὰ φωνῆς ἐντρόμου:

— Μιμὰ, μιμὰ...

Καὶ ἠνέφξε τοὺς ὀφθαλμούς· ἅμα ἀνεγνώρισε τὸν ἀνθρώπον, ὅστις εὐρίσκετο ἐκεῖ, κατελήφθη ὑπὸ φοβερῆς φρίκης· νὰ ἴδῃ αὐτὴν γυμνήν; Καὶ ὠλόλυξεν ἐξ αἰδοῦς, σύρουσα μεθ' ὀρμῆς τὸ ἐσάπλωμα. Ἐφαίνετο νὰ ἐγήρασεν αἰφνης κατὰ δέκα ἔτη ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τῆς. Καθ' ὅσον, ἐγγυὲς τῷ θανάτῳ, τὰ δώδεκα αὐτῆς ἔτη ἦσαν τόσον ἀρκετά, ὅπως ἐνοήσουν ὅτι ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν ἐγγίσῃ, ἐπανευρίσκων ἐν αὐτῇ τὴν μητέρα τῆς καὶ ἐκράγασε καὶ αὖθις ἐξαίτουμένη βοήθειαν:

— Μιμὰ, μιμὰ, σὲ παρακαλῶ...

Ἡ Ἑλένη, ἣτις δὲν εἶχε ποσῶς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὀμιλήσει, ἐπλησίασε τὸν Ἑρρίκον, τὸν παρετήρησεν ἀσκαρδαμυκτὶ μὲ τὸ ὡς μάρμαρον λευκὸν πρόσωπόν τῆς, ἐγγίξασα δὲ αὐτὸν τῷ ἀπέτεινε τὴν ἐξῆς λέξιν διὰ φωνῆς πεπνιγμένης:

— Φύγετε.

Ὁ ἰατρός Βωδίνος κατεγίνετο νὰ καταπραύνη τὴν Ἰωάνναν τὴν ὁποίαν σφοδρὸς παροξυσμὸς βηχὸς ἐτάραττεν ἐπὶ τῆς κλίνης. Τῇ ὠρκίζετο ὅτι δὲν ἤθελε τὴν ἐναντιώσῃ ποτέ, ὅτι εἶχεν ἀναχωρήσει διὰ νὰ τὴν ἀφήσῃ ἡσυχον.

— Φύγετε, ἐπανελάμβανε καὶ αὖθις ἡ Ἑλένη διὰ τῆς

ἀσθενοῦς καὶ ἐνδομύχου αὐτῆς φωνῆς εἰς τὸ οὖς τοῦ ἐραστοῦ τῆς, βλέπει καλῶς ὅτι τὴν φονεύομεν.

Τότε, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν, ἀπῆλθε· παρέμεινε ὁμως ὀλίγα λεπτὰ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ διατί· ἀκολούθως δὲ, βλέπων ὅτι ὁ ἰατρός Βωδίνος ἐβράδυνε νὰ ἐξέλθῃ, ἀπῆλθε καταβάς τὴν κλίμακα ψηλαφητὶ, χωρὶς τοῦλάχιστον νὰ προσκαλέσῃ τὴν Ροζαλίαν ἵνα τοῦ φωτισθῇ.

Ἐσκέπετο περὶ τῆς κεραυνοβόλου παθήσεως τῆς ὀξείας φθίσεως, νοσήματος τοῦ ὁποίου ἦτο πολὺ ἔμπειρος. Ἐγνώριζεν ὅτι τὰ κεγχροειδῆ φυμάτια πολλαπλασιάζονται ἀπειρώς, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἡ δύσπνοια ὀλοῦν ἀύξάνει καὶ ὅτι ἡ Ἰωάννα δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ πλείοτερον τῶν τριῶν ἐβδομάδων.

Ὀλιγὰς ἡμέραι παρήλθον· ὁ ἥλιος ἀνέτελλε καὶ ἔδυνε ἐπὶ τῶν Πηκρῶν διὰ τοῦ ἀπεράντου θόλου τοῦ εὐρέως οὐρανοῦ, φαινομένου διὰ τοῦ παραθύρου, χωρὶς ἡ Ἑλένη νὰ ἔγῃ τὴν πικραμικρὰν συναίσθησιν τοῦ ἀνελεήμονος χρόνου, οὔτε τῆς τακτικῆς του. Ἐγνώριζε τὴν καταδίκην τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ ἀνέμενε ἐκπεπληγμένη ἐν τῇ φρίκῃ βαθυτατῆς θλίψεως, ἣτις ἐμεγεθύνετο ἐντὸς τῆς· ἦτο προσδοκία ἀνευ ἐλπίδος, βεβαιότης ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἠδύνατο ποῦ νὰ τὴν λησμονήσῃ· ἔσπετο δακρῶν καὶ περιεπάτει ἐλαφρῶς ἐν τῷ θαλάμῳ, πάντοτε ὀρθία, ἐπιμελουμένη τὴν ἀσθενῆ μετὰ μεγίστης ἀφοσιώσεως. Ἐνίοτε, καταβεβλημένη ἐκ τῶν κόπων, ἐξηπλοῦτο ἐπὶ ἔδρας καὶ τὴν παρετήρει ἐπὶ ὥρας.

Ἡ Ἰωάννα ὀλοῦν ἐξησθῆναι, ἤρχισε μάλιστα νὰ καταλαμβάνεται καὶ ὑπὸ ἐμέτων· ὁ πυρετὸς κατέστη ἀδιάλειπτος, ὁσάκις ὁ ἰατρός Βωδίνος ἤρχετο, τὴν ἐξήταζεν ἐπ' ὀλίγον, ἔδιδε παραγγελίαν τινὰ καὶ ἀπεσύρετο, διὰ τινος δὲ κινήσεως τῶν στρογγύλων αὐτοῦ ὤμων, ἐξεδήλου τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἐπιστήμης, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἑλένη ἐθεώρει περιττὸν νὰ τὸν ἀκολουθῇ ὅπως τὸν ἐρωτᾷ περὶ τῆς καταστάσεώς τῆς.

Τῇ ἐπαύριον τῆς κρίσεως ταύτης, ὁ ἀββᾶς Γιοῦβος ἔτρεξεν αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς του· ἤρχοντο ἐκάστην ἐσπέραν καὶ ἔτεινον σιωπηλῶς τὴν χεῖρα πρὸς τὴν Ἑλένην, χωρὶς νὰ τολμῶσι νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτὴν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἰωάννας· προσεβέβησαν νὰ ἐπαγρυπνῶσι καὶ αὐτοὶ μέρος τῆς νυκτός, ἀλλ' ἐκείνη ἀπεποιήθη, ἀναγκαζούσα αὐτοὺς νὰ ἀναχωρῶσιν, ὡς καὶ πρὶν, κατὰ τὴν δεκάτην. Δὲν ἐπέτρεπε νὰ παραμένῃ οὐδεὶς ἐν τῷ θαλάμῳ.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ ἀββᾶς, ὅστις ἐφαίνετο περίφροντις ἔτι καὶ ἐκ τῆς προτεραιᾶς, τὴν ὠδήγησεν εἰς παράμερον μέρος.

— Ἐσκέθητι, τῇ εἶπεν, ἐν πρᾶγμα, τὸ προσφιλὲς κοράσιον, εἶχεν ἄλλοτε ἀποφύγει, λόγῳ ὑγείας· σήμερον ὁμως ἐνδέχεται νὰ θελήσῃ, ὅπως μεταλάβῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

Ἡ Ἑλένη κατ' ἀρχὰς ἐφάνη ὅτι δὲν ἠνόησεν, ἡ ἰδέα ὁμως, τὴν ὁποίαν μὸλιν τὴν θλίψιν τῆς, ὁ ἱερεὺς ἐφαίνετο ὑποδεικνύων αὐτῇ, μεριμνῶν περὶ τῆς μελλούσης σωτηρίας τῆς, τὴν ἐπλήγωσε καιρίως· ἐποίησε λοιπὸν χειρονομίαν ἐκφραστικὴν ἀρνήσεως καὶ εἶπεν:

— Ὅχι, ὄχι, δὲν θέλω νὰ τὴν τρομάξωμεν. Ἐὰν ὑπάρχη παράδεισος, δὲν ἀμφιβάλλω διόλου, ὅτι θὰ διευθυνθῇ ἐκεῖ κατ' εὐθείαν.

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην, ἡ Ἰωάννα ἐφαίνετο δοκιμάζουσα, ὅτι κοινῶς λέγεται μεταφερμα, παρουσιαζόμενον πολλάκις εἰς τοὺς ἐπιθανάτους. Εἶχεν ἀντιληφθῆ τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων τοῦ ἱερέως διὰ τῶν εὐαίσθητων αὐτῆς ἀκουστικῶν ὀργάνων.

— Ἐσὺ εἶσαι, ἀγαπητέ μου φίλε; τὸν ἠρώτησεν, ὀμιλεῖς περὶ τῆς ἀγίας μεταδόσεως; Θὰ ἦναι πιστεύω καλλίτερα νὰ μεταλάβω.

— Ἀναμφιβόλως, ἀγάπη μου, ἀπεκρίθη οὗτος.

Τότε ἐπεθύμησε νὰ πλησιάσῃ αὐτὴν ὅπως συνομιλή-

σουν ἡ μήτηρ τῆς τὴν ἐβοήθησε νὰ ἀνεγερθῆ ὀλίγον, θέσασα ὀπισθεν αὐτῆς προσκεφάλαιον. Ἐκάθητο συμμαζευμένη καὶ τὰ φλογισμένα χεῖλη τῆς ἐμειδίων, ἐνῶ εἰς τοὺς λάμποντας ὀφθαλμούς τῆς, ὁ θάνατος εἶχε θέσει τὴν ἐκυτοῦ σφραγίδα.

— ὦ! πόσον καλὰ ποῦ εἶμαι σήμερον! ἡμποροῦσα νὰ σηκωθῶ, ἐὰν ᾔθελα... ἀκούεις, μαμά; θέλω ἕνα φορεματάκι λευκό, μὲ μίαν ἀνθοδέσμην· θέλω ἡ ἐκκλησία νὰ ἦναι ὠραία, πολὺ ὠραία — ὅπως ἦτο καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Παναγίας.

— Θὰ ἦναι πολὺ ὠραιότερα, μικροῦλά μου.

— Ἀληθινά; θὰ ὑπάρχουν τόσα ἀνθῆ; καὶ θὰ ψάλλουν τόσον εὐμορφᾶ; μοῦ τὸ ὑπόσχεσαι, μαμά;

Καὶ ἐσκίρτα ἐκ χαρᾶς· παρατήρει ἔμπροσθέν τῆς τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης, καταληφθεῖσα ὑπὸ ἀληθοῦς ἐκστάσεως· ἔλεγεν, ὅτι ἡγάπα πολὺ τὸν πανάγαθον Θεόν, καὶ ὅτι τὸν εἶχεν ἴδει, ἐνῶ ἔκαμνε τὴν προσευχὴν τῆς· προσέθεσε μάλιστα ὅτι εἶχεν ἀκούσει καὶ ὄργανα καὶ διακρίνει φῶτα περιττάμενα, ἐνῶ ὠραιότατα ἀνθῆ ἐντὸς κομποτάτων γαστρῶν περιεφέροντο ὡς χουσαλλίδες· ἀλλὰ παροξυσμὸς βηχὸς τὴν ἐτάραξε καὶ τὴν ἔρριψεν ἐν τῇ κλίνῃ, ἔυθα ἐξηκολούθησε νὰ μειδιᾷ, χωρὶς νὰ φαίνεται ἐνοχλουμένη διότι ἔβηγε καὶ ἐπανελάμβανε:

— Αὖριον θὰ σηκωθῶ νὰ μάθω ὅλας τὰς προσευχὰς μου, χωρὶς νὰ λησμονήσω τίποτε, καὶ τότε θὰ μένωμεν ὅλοι πολὺ εὐχαριστημένοι.

Ἡ Ἑλένη, καθήμενη εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἠκραζέτο ὀλολιζούσα· αὐτὴ, ἥτις δὲν ἠδύνατο πρότερον νὰ κλαύσῃ, ἠσθάνθη χεῖμαρρον δακρῶν νὰ πλημμυροῖ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἀκούουσα τὸν γέλωτα τῆς· Ἰωάννας, ἠσθάνθη πνιγμονὴν καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸ ἐστιατόριον ὅπως κρύψῃ τὴν ἀπελπισίαν τῆς.

Ὁ ἀββᾶς τὴν παρηκολούθησε καὶ μόνον ὁ κύριος Ραμῶθωδὸς ἔσπευσε ταχέως, ὅπως παρέβη τὰς ἀναγκαιὰς περιποιήσεις πρὸς τὴν ἀσθενῆ.

— Ἀκούς; ἡ μαμὰ ἐφώναζε· μήπως ἔπαθε τίποτε; ἐρώτησέ την.

— Ἡ μητέρα σου; ἀπεκριθὴ αὐτός, ἀλλ' ἔχεις λάθος, δὲν ἐφώναξεν, ἀπ' ἐναντίας ἐγέλασε· διότι σὲ εἶδε τόσον καλὰ.

Ἐν τῷ ἐστιατορίῳ ἡ Ἑλένη, μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἔπνιγε τοὺς λυγμοὺς μεταξὺ τῶν συνηνωμένων χειρῶν τῆς· ὁ ἀββᾶς ἔκυπτε καὶ τὴν ἰκέτευε νὰ λάβῃ ὀλίγον θάρρος, ἀλλ' αὐτὴ ἀνυψώσασα τὸ δακρύθρεκτον πρόσωπόν τῆς κατηγορεῖ ἑαυτῆς καὶ ἔλεγεν, ὅτι αὐτὴ ἡ ἴδια εἶχε γίνει ὁ φονεὺς τῆς θυγατρὸς τῆς· ἦτο δὲ αὐτὴ εἰλικρινῆς ἐξομολόγησις ἀνερχομένη ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς καρδίας τῆς διὰ διακεκομμένων φράσεων· οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ ὑποκύψῃ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν ἔφερε τὴν Ἰωάνναν μαζὶ τῆς πάντοτε· ἦτο πεπωμένον νὰ τὸν γνωρίσῃ ἐντὸς τοῦ θαλάμου αὐτοῦ. Θεέ μου! Ὁ οὐρανὸς ἦτο δίκαιον νὰ τὴν συναρπάσῃ μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς, δὲν ᾔθελε πλέον νὰ ζήσῃ. Ὁ ἱερεὺς φρίττων τὴν καθησύχαζε παρέχων αὐτῇ τὴν ἀρεσιν τῶν ἀμαρτιῶν τῆς.

Ὁ κώδων ἐσήμανε καὶ συγχρόνως ἠκούσθη ἡ ἀπήχησις φωνῆς προερχομένης ἐκ τοῦ ἀντιθαλάμου.

Ἡ Ἑλένη ἐσπόγιζε τὰ δάκρυά τῆς ὅταν ἡ Ροζαλία ἐνεφάνισθη.

— Κυρία, ὁ ἱατρὸς Δεβέρλος.

— Εἶπέ του ὅτι δὲν θέλω νὰ ἔλθῃ.

— Ζητεῖ πληροφορίας περὶ τῆς δεσποσύνης.

— Πληροφόρησέ τον ὅτι πνέει τὰ λoίσθια.

Ἡ θύρα εἶχε μείνει ἠνεφωμένη καὶ ὁ Ἐρωτικὸς ἤκουσε τὰ πάντα. Κατῆλθε τὴν κλίμακα, χωρὶς νὰ περιμεῖν τὴν ἀπάντησιν τῆς Ροζαλίας. Καθ' ἑκάστην ἤρχετο, ἐλάμβανε πάντοτε τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν καὶ ἔφευγεν.

Ὁ, τι κυρίως ἐστενοχῶρει τὴν Ἑλένην ἦσαν αἱ ἐπισκέψεις· κυρίαί τινές, τῶν ὁποίων εἶχεν ἀποκτήσει τὴν φιλίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρίου Δεβέρλου, ἐνόμιζον καθηκόν των νὰ ἔρχωνται νὰ τὴν παρηγορῶσιν.

Ἡ κυρία Χερμέτη, ἡ κυρία Λαθασέρ, ἡ κυρία Γουιρόνδου καὶ ἄλλαι ἀκόμη παρουσιάζοντο, χωρὶς κἂν νὰ ζητήσωσιν, ὅπως χορηγηθῆ αὐταῖς ἡ ἀδεια τῆς εισόδου· ἠρώτων μάλιστα τὴν Ροζαλίαν τόσον ὑψηλοφῶνως, ὥστε ὁ θόρυβος τῶν φωνῶν των διεπέρα τὰ λεπτὰ διαχωρίσματα τοῦ εἰκήματος, τότε δέ, κατεχομένη ὑπὸ ἀνυπομονησίας, ἠναγκάζετο νὰ τὰς ὑποδέχεται ἐν τῷ ἐστιατορίῳ ὀρθία καὶ διὰ συντομωτάτων φράσεων· ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν ἔφερε τὸ νυκτικὸν ἔνδυμά τῆς, λησμονοῦσα μάλιστα νὰ ἀλλάξῃ καὶ τὸ ὑποκάμισόν τῆς· ἀπλῶς μόνον ἐσυμμαζεύε καὶ περιέδενε τὰ ὠραία αὐτῆς μαλλία· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐκλείοντο ἐκ κόπου, τὰ χεῖλη τῆς, πικρότατα καὶ ξηρά, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κινήθωσιν. Ὅσακις ἤρχετο ἡ Ἰουλία, δὲν ἠδύνατο, ὡς καὶ εἰς τὰς ἄλλας, νὰ κλείσῃ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν θύραν τοῦ θαλάμου τῆς ἀσθενοῦς, ἀλλὰ τῇ ἐπέτρεπε νὰ μένῃ ὀλίγα λεπτὰ πλησίον τῆς κλίνης.

— Ἀγαπητῆ μου, τῇ εἶπεν ἡμέραν τινὰ διὰ φιλικωτάτων ἐκφράσεων, τὸ παρκαίμετε· πρέπει νὰ δεικνύετε περισσότερον θάρρος.

Καὶ χωρὶς νὰ ἀφήσῃ αὐτὴν νὰ ἀποκριθῆ, ἔστρεψε τὸν λόγον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ τὴν παρηγορήσῃ, περὶ τῶν συμβεβηκότων τῶν Παρισίων.

— Ἐμαθεῖς ὅτι τώρα γρήγορα θὰ ἔχωμεν πόλεμον; εἶμαι πάρα πολὺ τεθλιμμένη, διότι θὰ συνεχιστρατεύσουν καὶ δύο μου ἐξάδελφοι.

Ἦρχετο δὲ καὶ εἰς ἐπίσκεψιν ἀκόμη καὶ ὅταν ἐπανήρχετο τῶν ἐν Πηρισίοις περιπάτων τῆς, γενομένη ἐνοχλητικὴ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ὡς ἐκ τῆς φλυαρίας τῆς, προξενούσα πολλὸν θόρυβον διὰ τῶν μακρῶν αὐτῆς ἐνδυμάτων, ἐντὸς τοῦ βαθίως ἠρεμοῦντος θαλάμου τῆς ἀσθενοῦς καὶ μόλις κατάρθου νὰ καταβιβάζῃ μικρόν τι τὸν τόνον τῆς φωνῆς τῆς καὶ νὰ διδῇ εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς τὴν ἔκφρασιν βαθείας λύπης.

Ἡ κομφῆ αὐτῆς ἀδιαφορία ὑπερηνικάτο ἐνίοτε καὶ ἐφαίνετο εὐτυχῆς καὶ λάμπουσα ἐκ χαρᾶς διὰ τὴν ἐξαιρετικὸν αὐτῆς ὑγείαν.

Ἡ Ἑλένη καταβεβλημένη ὑπέφερον ἐξ ἀγωνίας ζηλοτύπου.

— Κυρία! ἐπιθύρῃσεν ἐπέραν τινὰ ἡ Ἰωάννα, διατί ὁ Λουκιανὸς δὲν ἔρχεται πλέον ἐδῶ νὰ παιζῇ;

Ἡ Ἰουλία, καταληφθεῖσα πρὸς στιγμὴν ὑπὸ ἀμηχανίας, συγκατετέθη νὰ μειδιάσῃ.

— Μήπως εἶναι καὶ αὐτὸς ἀρρωστος; ἐπανέλαβεν ἡ μικρὰ.

— Ὅχι, ἀγάπη μου, δὲν εἶναι ἀρρωστος, ἀλλὰ πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖον.

Καὶ ὅτε ἡ Ἑλένη τὴν παρηκολούθησε φεύγουσαν μέχρι τοῦ ἀντιθαλάμου, τῇ ἐξηγήθη περὶ τοῦ ψεύδους τῆς.

— ὦ! θὰ τὸν φέρω ἐξ ἀπντος· πιστεύω ὅτι αὐτὸ δὲν θὰ ἦναι ἀπηγορευμένον, ἂν καὶ γνωρίζω ὅτι τὰ παιδία ἐκπλήττονται μὲ τὸ τίποτε· καὶ ὁ Λουκιανὸς εἶναι τόσῳ μωρός, ὥστε δὲν εἶναι διόλου παράξενον νὰ ἀρχίσῃ νὰ κλαίῃ, ἀλλ' ἰδῆ εἰς τοιαύτην κατάστασιν τὸν ἀγγελόν σας...

— Μάλιστα, μάλιστα, ἔχετε δίκαιον, τὴν διέκοψεν ἡ Ἑλένη μὲ τὴν καρδίαν πληγωμένην ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι τῆς τόσον εὐτυχοῦς ἐκείνης κυρίας τὸ τέκνον εὐρίσκετο ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ὑγιέστατον καὶ εὐρωστότατον.

Καὶ ἡ δευτέρα ἐβδομὰς παρήλθεν· ἡ ἀσθενεία ἐξηκολούθει νὰ διατρέχῃ τὰ σταδία τῆς καὶ εἰς ἕκαστον αὐτῆς βῆμα συναπέφερε καὶ μέρος τῆς ζωῆς τῆς δυστυχοῦς κορασίδος· δὲν ἔσπευδε ποσῶς ἐν τῇ κεραυνοβόλῳ αὐτῆς ταχύτητι, θέτουσα εἰς ἐνέργειαν τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην

ὄλας τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης προβλεπομένας ἐκδηλώσεις αὐτῆς, ὅπως καταστρέψῃ τὴν ἀγνὴν αὐτὴν καὶ ἀξιολάτρευτον ὑπαρξίν.

Αἱ αἱματηραὶ ἀποχρέμψεις εἶχον πλέον παύσει. Ἡ βῆξ ἐπὶ τινὰ καιρὸν διεκόπη· μεγίστη δύσπνοια ἔπνιγε τὸ κοράσιον καὶ μόνον ἐν τῇ δυσκολίᾳ τῆς ἀναπνοῆς ἠδύνατο τις ἀλανθάστως νὰ ὑπολογίσῃ τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ, ὅπερ ὀλοὲν ἐκορυפוῦτο ἐντὸς τοῦ ἀδυνάτου στήθους τῆς, τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο ἐπὶ πλέον νὰ ὑπομείνῃ καὶ μάλιστα ἀπέναντι τοσαύτης ἀδυναμίας.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀββᾶ καὶ τοῦ Ραμβῶδου ἐπνίγοντο εἰς τὰ δάκρυα, ὁσάκις τὴν ἤκουον νὰ ὀμιλῇ. Ἐπὶ ἡμέρας καὶ νύκτας ὀλοκλήρους ἡ ἐργώδης ἀναπνοή τῆς ἤκουετο ὑπὸ τὰ παραπετάσματα καὶ τὸ ἀτυχεῖς πλάσμα, τὸ ὅποιον ἠδύνατο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἀποθάνῃ δὲν ἐκέρδιζεν ἄλλο ἢ νὰ πλῆθῃ ἐντὸς ἀφθονωτάτων ἰδρώτων.

Ἡ μήτηρ αὐτῆς, μὴ δυναμένη ἐπὶ πλέον νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸν θόρυβον, εἰς τὴν ἐσχάτην ἀγωνίαν τοῦ ψυχοραγήματος, ἀπεμακρύνετο εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον καὶ ἐστήριζε τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Ὀλίγον κατ'ὀλίγον ἡ Ἰωάννα ἀπεχωρίζετο ἐκ τοῦ κόσμου· δὲν ἐνδιεφέρετο πλέον περὶ οὐδενός· ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς διεχύθη ἔκφρασις σκοτεινῆ καὶ ἀφρημένη, ὡς εἰ ἔζη κατὰ μόνας εἰς μεμακρυσμένους τόπους.

Ὅσάκις τὰ περὶ αὐτῆς πρόσωπα, θέλοντα νὰ ἐπισπᾶσσαν τὴν προσοχὴν τῆς, τὴν ἐκάλουν ὅπως τὰ ἀναγνωρίσῃ, αὐτὴ τὰ παρετήρει ἀσκαρδαμυκτί, χωρὶς νὰ μειδιᾷ καὶ κατόπιν ἐστρέφετο πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου ὡς καταβεβλημένη ἐξ ὑπερβολικοῦ καμάτου καὶ σκέπη ἐφαινετο νὰ τὴν καλύπτῃ.

Ἀπήρχετο τοῦ κόσμου ἔχουσα τὸ πρόσωπον κατηφές καὶ σκυθρωπὸν, ὡς συνείθιζε κατὰ τὰς χαλεπὰς ἡμέρας τῆς ζηλοτυπίας τῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰ ἔσχατα τῆς ἀσθενείας τῆς εἰσέτι κατελαμβάνετο ὑπὸ τῆς συνήθους αὐτῆς ἰδιοτροπίας· ποίαν δὲ τινὰ ἠρώτησε τὴν μητέρα τῆς :

— Μαμά, εἶναι κυριακὴ σήμερα ;

— Ὅχι, παιδί μου, ἀπεκρίνατο ἡ Ἐλένη, εἶναι παρασκευὴ· διατί ἔρωτας ;

Ἀλλὰ πάραυτα σχεδὸν ἐφάνη ὅτι ἐλησμόνησε τί εἶχεν ἐρωτήσει· τὴν μεθεπομένην ὅμως, ὡς παρετήρησε τὴν Ροζαλίαν ἐντὸς τοῦ θαλάμου, τῇ εἶπε διὰ φωνῆς ἀσθενεστάτης :

— Εἶναι σήμερον κυριακὴ ; ὁ Ζεφυρίνος δὲν εἶναι ἐδῶ ; παρακάλεσέ τον νὰ ἔλθῃ.

Ἡ Ροζαλία ἐδίσταζεν, ἀλλ' ὅταν ἡ Ἐλένη, ἥτις ἤκουεν, ἐδήλωσεν αὐτῇ διὰ νεύματος τὴν συγκαταθέσιν τῆς, τὸ κοράσιον ἐπανελάβε :

— Φέρε τον, ἔλατε ἐδῶ καὶ οἱ δύο· θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ.

Καὶ ἅμα ἐνεφανίσθη ἡ Ροζαλία μετὰ τοῦ Ζεφυρίνου, ἀνηγέρθη ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τῆς· ὁ στρατιώτης, μὲ τὴν κεφαλὴν ἀσκητῆ καὶ τὰς χεῖρας τεταμένας, ἠγωνίζετο νὰ κρύψῃ τὴν μεγάλην του συγκίνησιν· ἠγάπα θερμῶς τὴν δεσποσύνην καὶ ἴστατο σοβαρός, ὡς ὅτε διήρχετο ἐνώπιόν του ἡ σημαία, ἀλλ' ἐναντίον ὄλων τῶν συστάσεων τῆς Ροζαλίας, ἥτις τῷ ἐσύστησε νὰ φαίνεται παιδρὸς, ἐσκυθρῶπασεν, ἅμα παρετήρησεν αὐτὴν τοσοῦτον ὠχρὰν· ἐδείχθη ἀρκετὰ εὐαίσθητος, μᾶλλον τὸ ἀγέρωχον βᾶδισμά του καὶ δὲν ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν του οὐδεμίαν ἀπὸ τὰς ὠραιάς ἐκείνας ἐκφράσεις, τὰς ὁποίας μετεχειρίζετο· ἡ Ροζαλία ὀπισθὲν του, τὸν ἐτίσιμπησε δυνατὰ διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ γελάσῃ, ἀλλ' αὐτὸς κατάρθρωσε μόνον νὰ τρικλίσῃ.

— Σὰς ζητῶ συγγνώμην, δεσποσύνη καὶ συντροφία.

Ἡ Ἰωάννα ἀνηγέρθη ὀλίγον διὰ τῶν ἰσχνῶν αὐτῆς βραχιόνων καὶ μετὰ κόπου ἠνέψξε τοὺς ὀφθαλμούς, φεινομένη ὡς εἰ ἐξήτει τι. Ἐλαφρὸς τρόμος ἐκλόνησε τὴν κε-

φαλὴν τῆς· ἀναμφιβόλως ἡ μεγάλη λάμψις τὴν ἀπετύφλου ἐν τῇ σκιᾷ, ἐν τῇ ὁποίᾳ κατήρχετο.

— Πλησίασε, φίλε μου, εἶπεν ἡ Ἐλένη πρὸς τὸν στρατιώτην· ἡ Ἰωάννα ἐπεθύμησε νὰ σὰς ἰδῇ.

Ὁ ἥλιος εἰσῆρχετο ἐκ τοῦ παραθύρου διὰ πλατσίας κιντρίνης λάμψεως. ἐν τῇ ὁποίᾳ περιεδινοῦντο οἱ κοινοροτοὶ τοῦ τάπητος· ἦτο ἤδη Μάρτιος· ἐξῶ ἡ ἀνοιξίς ἀνεγεννατο· ὁ Ζεφυρίνος προὐχώρησε κατὰ ἕν βῆμα καὶ εὐρέθη εἰς τὸν ἥλιον· τὸ μικρὸν καὶ ὀλοστρογγυλὸν πρόσωπόν του, καταστικτὸν σπιλωμάτων, ἔλαβε τὴν χρυσοῦν ἀνακλάσιν τοῦ ὀρίμου σίτου, ἐνῶ τὰ καθαρισμένα κομβία τοῦ χιτῶνος αὐτοῦ ἠκτινοβόλουν, καὶ τὸ ἐρυθρὸν πανταλόνιον του ἐκοκκίνιζεν ὡς ἀγρὸς ἐσπαρμένος ἀπὸ παπαρούνας. Τότε ἡ Ἰωάννα τὸν διεκρίνεν, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἤρχισαν νὰ ἀνησυχοῦν ἐκ νέου, ριπτόμενοι ἐκ τῆς μιᾶς γωνίας πρὸς τὴν ἄλλην.

— Τί θέλεις, παιδί μου ; τὴν ἠρώτησεν ἡ μήτηρ τῆς· ὄλοι εἰμεθα ἐδῶ.

Κατόπιν ὅμως ἐνοήσασα :

— Πλησίασε, Ροζαλία, ἡ Ἰωάννα θέλει νὰ ἰδῇ καὶ ἐσέ, εἶπεν.

Ἐπλησίασε καὶ ἡ Ροζαλία εἰς τὸν ἥλιον· ἐφόρει σκούφωμα, οὕτινος αἱ ταινίαι κρεμασμέναι πρὸς τὰ κάτω ἐκινουῦντο ὡς πτέρυγες χρυσαλλίδος· χρυσοὶ κόνις ἔπιπτεν ἐπὶ τῶν μαύρων αὐτῆς βροστύχων καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς, μετὰ τῆς σιμῆς ρινὸς καὶ τῶν χονδρῶν χειλέων.

Ὁ στρατιώτης καὶ ἡ Ροζαλία ἴσαντο πλησίον ἀλλήλων προσβαλλόμενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἡ δὲ Ἰωάννα τοὺς παρετήρει ἔχουσα εἰσέτι τὸν ἐλαφρὸν τρόμον τῆς κεφαλῆς γυναικὸς γεγηρακυίας. ἴσαντο ἐκεῖ ὡς σύζυγοι ἐτοιμοὶ νὰ κρητηθῶσιν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἡ θερμότης τῆς ἀνοιξίως τοὺς ἐθέρμαινε καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ φανῶσιν ἀρεστοὶ πρὸς τὴν δεσποσύνην, ἐγέλων μὲ ὕρος τρυφερὸν καὶ ἠλίθιον· ἡ υγεία των ἦτο ἐξαιρετός· καὶ ἐὰν ἦσαν μόνον, ἐξάπαντος, ὁ Ζεφυρίνος ἤθελε σφίγξει τὴν Ροζαλίαν εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐνῶ ἐκείνη ἤθελε τὸν φιλοδωρήσει κανὲν δυνατὸν ράπισμα· τοῦλάχιστον τοιοῦτόν τι παρετηρεῖτο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των.

— Λοιπὸν, ἀγάπη μου, δὲν ἔχεις τίποτε νὰ παραγγείλῃς ;

Ἡ Ἰωάννα τοὺς ἠτένιζε, δυσπνοοῦσα περισσότερον, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν· ἀποτόμως ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Ὁ Ζεφυρίνος καὶ ἡ Ροζαλία ἀνεχώρησαν πάραυτα ἐκ τοῦ δωματίου.

— Σὰς ζητῶ συγγνώμην, δεσποσύνη καὶ συντροφία, ἐπανελάβεθ' ὁ στρατιώτης τεταραγμένος, ἐνῶ ἀνεχώρει.

Ἦτο καὶ αὐτὴ μία ἀπὸ τὰς τελευταίας ἰδιοτροπίας τῆς Ἰωάννας, ἥτις ὑπέπεσε καὶ αὐτὴς εἰς φοβερὰν δυσθυμίαν, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἀνένηψε πλέον.

Ἀπεστρέφετο ὄλους καὶ ἰδίως τὴν μητέρα τῆς· ὁσάκις ἔκυπτεν ὑπεράνω τῆς κλίνης, ὅπως ἀναζητήσῃ τὸ βλέμμα τῆς, τὸ κοράσιον ἔμενεν ἄφωνον καὶ σκυθρωπὸν, ὡστε μόνον ἡ σκιά τῶν παραπετασμάτων ὑπέκυπτεν ὑπὸ τὰς ὄψεις τῆς. Ἐκεῖτο σιγῶσα καὶ καρτερικῶς ὡς τις ἐγκαταλελειμμένη, ἥτις προαισθάνεται τὸν θάνατόν τῆς. Ἐνίοτε ἐκράτει ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν τὰ βλέφαρα ἡμίκλειστα, χωρὶς νὰ δύναται τις νὰ μυντεύσῃ εἰς ὅποιαν ἐπίμονον ἰδέαν προσηλοῦτο ὁ νοῦς τῆς, καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον δι' αὐτὴν ἄλλο τι προσφιλέστερον ἀπὸ τὴν μεγάλην αὐτῆς πλαγγόνα κοιμωμένην πλησίον τῆς· τῆς τὴν εἶχον δώσει μίαν ἐσπέραν, ὅπως φέρωσι δι' αὐτῆς περισπασμὸν τινὰ εἰς τὰ ἀφόρητα βᾶσανά τῆς· ἠρνεῖτο ὅμως νὰ τὴν ἀποδώσῃ, ὑπερασπισομένη αὐτὴν διὰ χειρονομίας ἀγρίας, ὁσάκις ἤθελε τις ἀπειραθῆ νὰ τὴν ἀρχιρέσῃ.

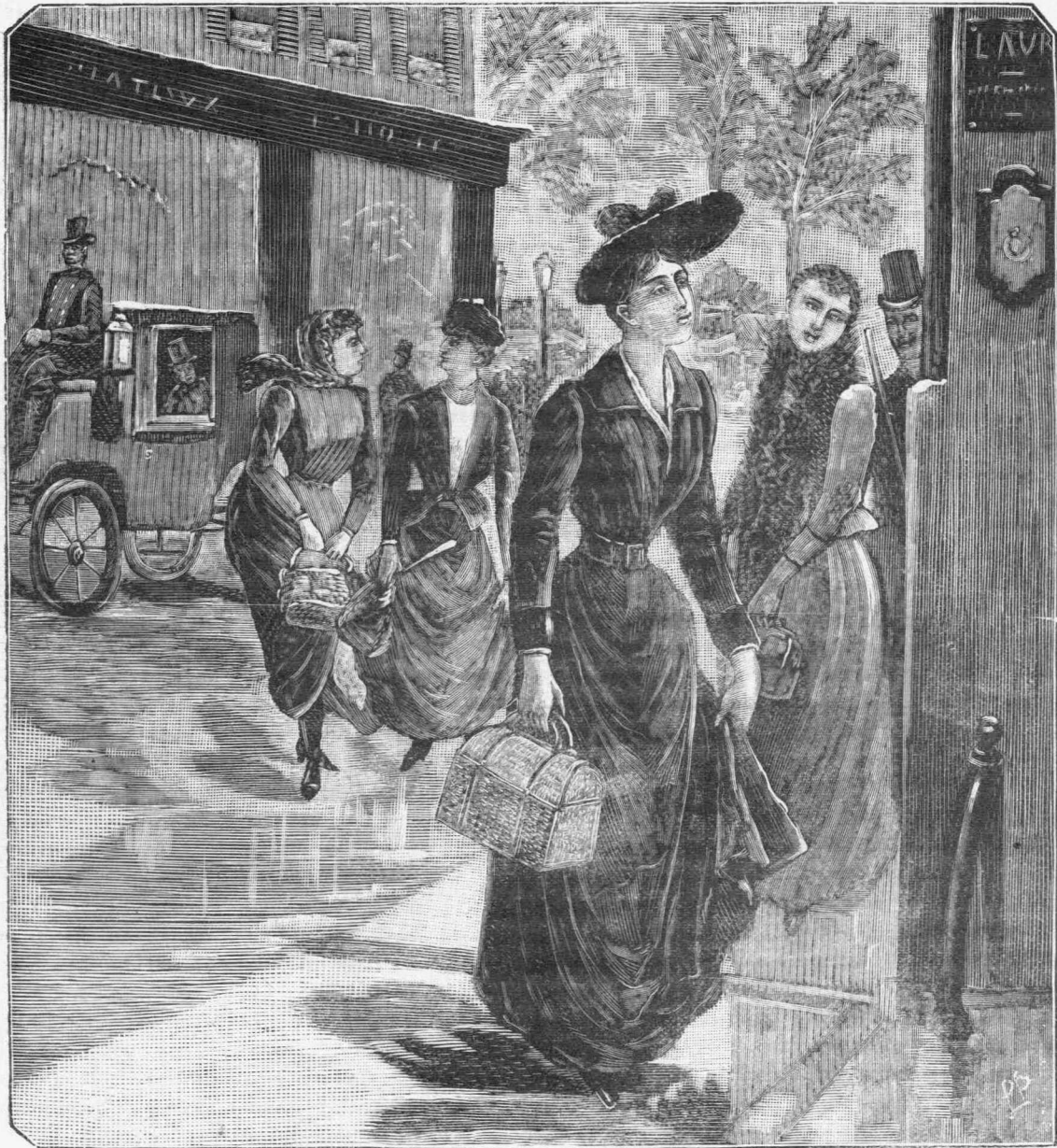
[Ἐπειτα συνέχεια].

[Κατὰ μετάφρασιν ΓΕΩΡ. Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, ἰατροῦ.

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

Ὁ κύριος τοῦ δίφρου προσεῖχεν εἰς τὴν θύραν τῆς ραπτρίας. (Σελ 779).

- Μένε, διέταξεν.
- Ἄλλ' ἀφοῦ ἡ Θηρεσία...
- Ἡ Θηρεσία ἔχει τὸ μισθό; ὑπέλαβεν ὁ Βωδρὸς οὐ-
τινος ἢ χεῖρ καθίστατο μᾶλλον θλιπτική. Ναὶ ἢ ὄχι;
- Ὅχι.
- Κ' ἐσύ;
- Οὔτε καὶ ἐγώ.
- Αὐτὸ ὁ Βωδρὸς ἐφοβέτο.
- Ἐκατὸ φράγκα! εἶπε διὰ φωνῆς συγκρατουμένης
ἔτι. Ἡ διευθύντρια σου λοιπὸν χρεωκόπησε;
- Ὅχι,
- Τότε τὰ πῆρες;

- Τῶ ὄντι, ἀλλά...
- Ἐμπρὸς λοιπὸν...
- Δὲν τὰ ἔχω πλέον.
- Διότι;
- Μοὶ τὰ ἔκλεψαν.
- Ὁ ἐργάτης ἐμεδίασε μεδίαιμα πλαστον.
- Εἶνε πολὺ ἀγαθὴ! εἶπε. Νὰ τὰ κλέψουν! Καὶ φαν-
ταζεσαι πῶς περνοῦν αὐτὰ σ' ἐμέ;
- Σὲς λέγω τὴν ἀλήθειαν.
- Νὰ τὰ κλέψουν! Ἐλα δά! Καὶ ποῦ;
- Ἐκατὸν βήματα μακρὰν ἀπέδω... εἰς τὴν γωνίαν
τοῦ τοίχου τοῦ ἀγροῦ...
- Ἔτσι ἤσυχά... χωρὶς θόρυβο.

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Ἡ ἰδίᾳ πολλάκις μετέβη καὶ παρέστη κατὰ τὴν διανομὴν, αἰφνιδίως, ὅπως βεβαιωθῆ μήπως γίνωνται καταχρήσεις, ἀνακαλύψασα δὲ τοιαύτας ἐφρόντισε ὥστε νὰ μὴ ἐπαναληφθῶν.

Ἐκτὸς τούτου, αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους ἐλάμβανον παρ' αὐτῆς κάθε μῆνα τριάκοντα χιλιάδας δραχμῶν, διὰ νὰ βοηθοῦν τὰς οἰκογενείας ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι ἕνεκα τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως δὲν ἠδύναντο νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν διανομὴν τοῦ συσσιτίου.

Τῶν ἰδιαίτερον ἀγαθοεργιῶν τὰς ὁποίας ἔκαμνεν ἡ βασίλισσα, ἦτο δύσκολον νὰ ἔχη τις γνῶσιν, διότι συνείθιζε νὰ τὰς κάμνη χωρὶς νὰ λέγῃ τι περὶ τούτων εἰς οὐδένα.

Ὀλίγον ἐπίσης ἦσαν γνωσταὶ αἱ ἕξεις αὐτῆς, διότι τὰ πάντα ἐπραττεν ἀνευ ἐπιδείξεως καὶ μετ' ἐπιφυλάξεως, ἥτις θὰ ἐφαινότο σχεδὸν ὑπερβολικῆ καὶ δι' ἰδιωτεύουσαν ἀκόμη κυρίαν.

Οὔτε αἱ κυρίαὶ τῆς αὐλῆς ἐγίνωσκον ὅτι μετέβαινε καὶ ἱερουργεῖτο εἰς τὸν Ἅγιον Λουδοβίκον τῶν Ἰσπανίων. Κυρία τις τὴν εἶδε διὰ πρώτην φορὰν κατὰ τύχην μεταξὺ τῶν παρ' αὐτὴν εὐρισκομένων γυναικῶν.

Ἐν τῇ περιβολῇ αὐτῆς οὐδὲν εἶχε διακριτικὸν βασιλίσσης, οὔτε κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας τῶν αὐλικῶν γευμάτων.

Ἡ βασίλισσα Ἰσαβέλλα ἔφερε μακρὰν ἐρυθρὰν ἐφαστρίδα μὲ τὰ σήματα τῆς Καστιλίας, διάδημα, κοσμήματα καὶ οἰκόσημα. Ἡ Δόνα Βικτωρία οὐδὲν. Ἐνεδύετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὰ χρώματα τῆς Ἰσπανικῆς σημαίας καὶ μὲ ἀπλότητα, ἥτις ἀνύψωνε πολὺ περισσότερον τὸ στέμμα ἢ ἡ λαμπρότης καὶ ἡ πολυτέλεια.

Ὁ Ἰσπανικὸς χρυσὸς δὲν τῇ ἐχρησίμευεν εἰς οὐδέν, διότι ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα ἔκαμνε δι' ἑαυτὴν, διὰ τὰ τέκνα τῆς, διὰ τὰς θαλαμηπόλους τῆς, τὰ ἔκαμνεν ἐξ ἰδίων τῆς χρημάτων.

Ὅτε ἐβασίλευον οἱ Βουρβῶνοι ὁλόκληρα τὰ ἀνάκτορα ἦσαν κατειλημμένα ὁ βασιλεὺς κατῴκει τὸ ἀριστοκρατικὸν μέρος, πρὸς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ Ἰσαβέλλα, τὸ μέρος ὅπερ βλέπει ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ὀπλοστασίου. Ὁ Μονπασιὲ τὸ ἀντίθετον μέρος πρὸς τὸ τῆς βασιλίσσης. Οἱ πρίγκηπες ἕκαστος ἐν διαμέρισμα πρὸς τὸν Κῆπον τοῦ Μαύρου.

Τὸν καιρὸν, καθ' ὃν κατῴκησεν ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς Ἀμεδαῖος, μέγα μέρος τοῦ ἀπεράντου κτιρίου ἔμεινε κενόν.

Οὗτος δὲν εἶχεν ἢ τρία μικρὰ δωμάτια : ἦτοι ἐν γρῦφειον, ἓνα κοιτῶνα καὶ ἐν καλλωπιστήριον. Ὁ κοιτῶν συνοικιώνει μετὰ μακροῦ διαδρόμου, φέροντος εἰς τὰ δύο μικρὰ δωμάτια τῶν πριγκήπων, παραπλεύρως τῶν ὁποίων ἦτο τὸ διαμέρισμα τῆς βασιλίσσης, ἥτις δὲν ἤθελε νὰ ἀπομακρυνθῇ ποτὲ ἀπὸ τὰ τέκνα τῆς.

Ἐπῆρχε πρὸς τούτους μία αἰθουσα πρὸς ὑποδοχὴν. Ὅλον αὐτὸ τὸ μέρος τῶν Ἀνακτόρων, τὸ χρησιμεῖον δι' ὁλόκληρον τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν, ἦτο κατειλημμένον πρὶν ὑπὸ μόνῃς τῆς βασιλίσσης Ἰσαβέλλας. Ὅταν αὕτη ἔμαθεν ὅτι ὁ Δὸν Ἀμεδαῖος καὶ ἡ Δόνα Βικτωρία εἶχον ἀρκεσθῆ εἰς τόσον μικρὸν χώρον λέγεται ὅτι ἀνέκραξε μετὰ θαυμασμοῦ: — Οἱ καυμένοι, δὲν θὰ εἰμποροῦν νὰ κινήθωσιν!

Ὁ βασιλεὺς καὶ βασίλισσα συνείθιζον νὰ γευματίζωσιν μὲ ἓνα οἰκονόμον καὶ μὲ μίαν κυρίαν τῆς Αὐλῆς. Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ βασιλεὺς ἐκάπνιζεν ἐν σιγῶν τῆς Βιργινίας (ἃς

τὸ ἀκούσουν οἱ δυσφημοῦντες τὸν ἡγεμόνα τοῦτον τῶν σιγῶν), καὶ ἀπεχώρει εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, ὅπως ἐνασχοληθῆ εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Κράτους. Συνείθιζε νὰ ἐξετάζη λεπτομερῶς τὰ πάντα καὶ νὰ συμβουλευέται συχνὰ τὴν βασίλισσαν, ἰδίως ὅταν ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ τοὺς ὑπουργούς του νὰ ὁμονήσωσιν ἢ νὰ συμβιβῶσιν τὰ διηρημένα πνεύματα τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων.

Ἀνεγίνωσκε πλῆθος ἐφημερίδων πάσης χροιάς, τὰς ἀνωνόμους ἐπιστολάς, αἵτινες τὸν ἠπέλουον μὲ θάνατον, ἄλλας, αἵτινες τῷ ἔδιδον συμβουλὰς, τὰ σατυρικὰ ποιήματα, τὰ σχέδια περὶ κοινωνικῆς ἀνακαινίσεως, πᾶν ὅ,τι τῷ ἐστέλλετο. Περί τὰς τρεῖς ἐξήρχετο ἔφιππος, αἱ σάλπιγγες τῆς φρουρᾶς ἤχουν, εἰς ὑπῆρέτης μὲ ἐρυθρὰν στολὴν τὸν ἠκολούθει ἐξ ἀποστάσεως πεντήκοντα βημάτων.

Βλέπων τις αὐτὸν θὰ ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶνε βασιλεὺς. Πικρετῆρει τὰ παιδία, τὰς ἐπιγραφὰς τῶν καταστημάτων, τοὺς στρατιώτας, τὰ λεωφορεῖα, τὰς κοῆνας μετὰ περιεργείας σχεδὸν παιδικῆς. Διέτρεχεν ὅλην τὴν ὁδὸν Ἀλκαλά βραδέως, ὡς ἀγνωστός τις πολίτης σκεπτόμενος περὶ τῶν ὑποθέσεων του καὶ μετέβαινεν εἰς τὸ Prado νὰ ἀπολαύσῃ τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον.

Οἱ ὑπουργοὶ ἐκράυγαζον· οἱ βουρβωνικοὶ συνειθισμένοι εἰς τὴν ἐπιβλητικὴν ἀκολουθίαν τῆς Ἰσαβέλλας, ἔλεγον ὅτι ὁ Ἀμεδαῖος σύρει εἰς τοὺς δρόμους τὸ γόητρον τοῦ θρόνου τοῦ Ἀγίου Φερδινάνδου· καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ ὑπῆρέτης, ὁ ὁποῖος τὸν ἠκολούθει, παρετῆρει περίξ μὲ ὕψος δυσπρεστημένον ὡς νὰ ἔλεγε: — Ἰδέτε ἐκεῖ τί τρέλαις! — ἀλλ' ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν ἐλέγετο, ὁ βασιλεὺς δὲν ἐφοβεῖτο ποσῶς. Καὶ οἱ Ἰσπανοί, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, τῷ ἀπέδιδον δικαιοσύνην, οἰαδήποτε δὲ καὶ ἂν ἦτο ἡ κρίσις αὐτῶν περὶ τῶν φρονημάτων του, περὶ τῆς διαγωγῆς του καὶ περὶ τῆς κυβερνήσεώς του, οὐδέποτε παρέλιπον νὰ προσθέσωσιν: ὅσον διὰ τὸ θάρρος του δὲν ἔχει τίποτε κανεὶς νὰ εἰπῇ.

Ἐκάστην Κυριακὴν ἐδίδοτο γεῦμα ἐν τῇ Αὐλῇ. Προσεκαλοῦντο στρατηγοί, βουλευταί, καθηγηταί, ἀκαδημαῖκοί, ἄνδρες ἐπιφανεῖς τῶν γερμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἡ βασίλισσα ὠμίλει πρὸς πάντας καὶ περὶ πάντων μὲ τὴν εὐρυμάθειαν καὶ τόσην χάριν, ὥστε ὅσον καὶ ἂν ἐγνώριζέ τις ἐκ τῶν προτέρων τὴν εὐφυίαν τῆς καὶ τὴν παιδείαν τῆς, εὕρισκε πάντοτε ὅτι αὐταὶ ὑπερέβαινον τὴν προσδοκίαν του.

Ὁ λαὸς, φυσικά, ὁμιλῶν περὶ τῶν γνώσεων αὐτῆς ἐμεγαλοποιεῖ αὐτάς· ἔλεγεν ὅτι γινώσκει τὴν ἑλληνικὴν, τὴν ἀραβικὴν, τὴν σανσκριτικὴν, τὴν ἀστρονομίαν, τὰ μαθηματικά. Εἶνε ἐντούτοις ἀληθὲς ὅτι αὕτη ὠμίλει εὐχερῶς περὶ πραγμάτων, ἅτινα συνήθως δὲν εἶνε τοῦ κύκλου τῶν γυναικείων σπουδῶν καὶ ὠμίλει οὐχὶ κατὰ τρόπον κενόν καὶ ἐπιδεικτικόν, ὅστις εἶνε ἴδιος εἰς τοῦ: μὴ γινώσκοντας ἄλλο ἢ τίτλους καὶ ὀνόματα. Εἶχε σπουδάσει κατὰ βῆθος τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν καὶ ὠμίλει αὐτὴν ὡς τὴν ἰδικὴν τῆς. Ἡ ἱστορία, ἡ φιλολογία, τὰ ἤθη τῆς νέας τῆς πατρίδος τῇ ἦσαν οἰκεῖα, δὲν τῇ ὑπελείπετο δὲ διὰ νὰ εἶνε καθαυτὸ Ἰσπανικὸν ἢ ἡ ἐπιθυμία νὰ μείνῃ ἐν Ἰσπανίᾳ.

Οἱ φιλελεύθεροι ἐψιθύριζον, οἱ βουρβωνικοὶ ἔλεγον:

— Δὲν εἶνε ἡ βασίλισσά μας.

Ἄλλὰ πάντες ἔτρεφον δι' αὐτὴν βαθύτατον σεβασμόν.

Αἱ μάλλον ἀδιάλλακτοι ἐφημερίδες, τὸ περισσότερον

ὅπερ ἔλεγον, ἦτο νὰ τὴν ἀποκαλοῦν σύζυγον τοῦ Δὸν Ἀμεδαίου, ἀντὶ νὰ τὴν ὀνομάζουσαν βασίλισσαν.

Ὁ ὀρμητικώτερος τῶν δημοκρατικῶν βουλευτῶν, ὑπανιττόμενος αὐτὴν ἐν τινὶ πρὸς τοὺς Κόρτας ὀμιλίᾳ του δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ τὴν ἀποκαλέσῃ — ἐνδοξον καὶ ἐνάρετον. Ἦτο τὸ μόνον πρόσωπον τοῦ οἴκου, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ποτε ἐτόλμησε νὰ ἐκστομήσῃ ἀστείότητα οὔτε προφορικῶς οὔτε ἐγγράφως· ἦτο ὡς μία μορφή ἀγνὴ ἐν τῷ μέσῳ εἰκόνας τινὸς κακοβούλων γελοιογραφικῶν.

Ὡς πρὸς τὸν βασιλέα, φαίνεται ὅτι ὁ ἰσπανικὸς τύπος ἀπῆλθεν ἀπεριορίστου ἐλευθερίας. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ προσηγορικῶς Σαβαυδός, ξένος, νέος τῆς Αὐλῆς, αἱ ἐχθραὶ τῆς δυναστείας ἐφημερίδες ἔλεγον, κατ' οὐσίαν, πᾶν ὅ,τι ἤθελον, καὶ ἔλεγον πράγματα διασκεδαστικώτατα. Τίς ἐλυπεῖτο κατὰκαρδὰ διότι ὁ βασιλεὺς ἦτο feo de cara y de perfil (ἄτλημος· τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κατατομήν), τίς ἐθλίβετο διότι ἐβόδιζε πολὺ ξηρὰ. Ἄλλος εὕρισκεν ὅτι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἀπέδιδε τὸν χαιρετισμὸν δὲν ἦτο καλὸς καὶ ἄλλα ἀσήμαντα καὶ ἀπίστευτα πράγματα. Οὐχ ἦττον ὅμως ὁ λαὸς τῆς Μαδρίτης ἔτρεφε δι' αὐτόν, ἂν ὄχι τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ Πρακτορείου Στέφανι, τοῦλάχιστον συμπαθείαν τινα πολὺ ζωνράν.

Ἡ ἀπλότης τῶν ἔξεων του καὶ ἡ ἀγαθότης τῆς καρδίας του, ἦσαν προικιμῶδεις καὶ μεταξύ αὐτῶν τῶν παιδίων.

Ἦτο γνωστὸν ὅτι δὲν ἔτρεφε μίσος κατ' οὐδενός, οὔτε κατ' ἐκείνων, οἵτινες εἶχον προσενηχθῆ ἀναξιοπρεπῶς πρὸς αὐτόν, ὅτι οὐδέποτε περιεφρόνησε κανένα, ὅτι ποτὲ δὲν ἐξέφυγε τῶν χειλέων του πικρὸς λόγος κατὰ τῶν ἐχθρῶν του.

Εἰς πάντα ὅστις ἤθελεν ὀμιλήσει περὶ προσωπικῶν κινδύνων, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ βασιλεὺς ἠδύνατο νὰ ἐκτεθῆ, πᾶς ἀγαθὸς ἀστὸς ἀπῆντα μετ' ἀγανακτήσεως, ὅτι ὁ ἰσπανικὸς λαὸς σέβεται τοὺς ἔχοντας ἐμπιστοσύνην ἐπ' αὐτόν. Οἱ ἀσπονδότεροι ἐχθροὶ του ὠμίλου περὶ αὐτοῦ μὲ ὀργήν, ἀλλ' ὄχι μὲ μίσος. Ἐκεῖνοι ἀκόμη οἱ ὅποιοι δὲν τὸν ἐχαιρέτων ὅταν τὸν συνήντων καθ' ὄδον, ἐλυποῦντο διότι ἐβλέπον καὶ ἄλλους νὰ μὴ τὸν χαιρετοῦν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκρύψουν τὸ αἰσθημά των τοῦτο.

Ὑπάρχουν εἰκόνας πεπτοκότων βασιλέων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκτείνεται μελανὸς πέπλος, καὶ ἄλλαι, αἱ ὅποια καλύπτονται διὰ λευκοῦ πέπλου, ὁ ὅποιος τὰς κάμνει νὰ φαίνωνται ὠραιότεραι καὶ σεβασμιώτεραι. Ἐπὶ ταύτης ἡ Ἰσπανία ἔρριψε λευκὸν πέπλον. Καὶ τίς οὐδὲν ἂν ἡμέραν τινὰ ἢ θέε τῆς εἰκόνας ταύτης δὲν θὰ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸ στήθος παντὸς τιμίου Ἰσπανοῦ κρύφιον στεναγμὸν, ὡς τὴν ἀνάμνησιν ἀγαπητοῦ προσώπου προσβληθέντος, ἢ ὡς μίαν φωνὴν ἠπίαν καὶ γλυκεῖαν λέγουσαν μὲ τόνον λυπηρῆς ἐπιπλήξεως:

— Καὶ ὅμως... δὲν ἔλαμες καλὰ!

Κυριακὴν τινα ὁ βασιλεὺς ἐπεθεώρησε τοὺς voluntarios de la libertad (ἐθελοντὰς τῆς ἐλευθερίας,) οἱ ὅποιοι εἶνε εἶδος τι τῶν Ἰταλῶν ἐθνοφρουρῶν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκεῖνοι παρέχουν καλὴν ὑπηρεσίαν αὐτοθελῶς, ἐνῶ οὗτοι δὲν παρέχουν οὔτε κακὴν καὶ διὰ τῆς βίας.

Οἱ Ἐθελοντὰι ἐπρόκειτο νὰ παραταχθῶσι κατὰ μῆκος τῶν δενδροστοιχιῶν τοῦ Prado ἀπειρον πλῆθος ἀνέμενον αὐτούς.

Ὅταν ἐφθασα ἦσαν ἤδη τρία ἢ τέσσαρα τάγματα. Τὸ πρῶτον ἦτο τὸ τάγμα τῶν ἀποστράτων. Ἄνδρες ἡλικίας πεντήκοντα περίπου ἐτῶν, γέροντες δὲ ὄχι ὀλίγοι ἔφερον μαύρην στολήν, πῖλον κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Ros γαλόνας ἐπὶ γαλονίων καὶ σταυροὺς ἐπὶ σταυρῶν κομποὶ καὶ καθάρσιοι, ὡς μαθηταὶ ἀκαδημαῖκοί, μὲ βλέμματα ἀγέρωχα καὶ ὑπερήφανα, ἰκανὰ νὰ ἐπιφέρουν σύγχυσιν εἰς τοὺς γρανατιέρους τῆς Παλαιᾶς Φρουρᾶς.

Μετὰ τοῦτο ἦτο ἄλλο τάγμα μὲ διάφορον στολήν:

περισκελίδες φιαί, χιτώνιον ἀνοικτὸν καὶ γυρισμένον ἐπὶ τοῦ στήθους μὲ εὐρέα τεμάχια ἐρυθροτάτου ἐριούχου· ὄχι πλέον Ros, ἀλλὰ πηλίκιον μὲ κυανοῦν λορίαν, καὶ ἐφ' ὀπλου λόγχη.

Ἄλλο τάγμα, ἄλλη στολή· ὄχι πλέον πηλίκιον, ἀλλ' ἐκ νέου Ros ὄχι πλέον ἐριούχον ἐρυθρόν, ἀλλὰ πράσινον· περισκελίδες ἄλλου χρώματος· ὄχι λόγχαι, ἀλλὰ ξίφη.

Τέταρτον τάγμα, τετάρτη στολή: λοφία, χρώματα, ὄπλα, ὅλα διάφορα.

Ἔρχονται ἄλλα τάγματα, ἄλλαι ἐνδυμασίαι

Τινὰ φέρουν τὴν πρωσσικὴν περικεφαλαίαν, ἀλλὰ περικεφαλαίαν ἀνευ κορυφῆς· τινὰ λόγχας, ἄλλα ξίφη εὐθέα· τινὰ ξίφη κυρτά, ἄλλα ξίφη ὀριοειδῆ. Ἐδῶ στρατιῶται μὲ σειρίδας, ἐκεῖ ἀνευ σειρίδων, παρεκεῖ πάλιν σειρίδες. Ζωστήρες, ἐπωμίδες, περιλαίμια, πτερά, τὰ πάντα ἀλλάσσουσι καθε στιγμῆν. Καὶ εἶνε ὅλαι στολαὶ πολυτελεῖς καὶ πομπώδεις μὲ ἑκατὸν χρώματα καὶ ἑκατὸν ἀθύσματα κρεμάμενα, κινούμενα, ἀπαστρέπτοντα.

Ἐκαστον τάγμα ἔχει καὶ μίαν σημαίαν διαφόρου σχήματος, γεμάτην ἀπὸ κεντήματα, ταινίας, κροσσούς.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων βλέπει τις στρατιώτας μὲ χωρικὴν ἐνδυμασίαν, μὲ μίαν ταινίαν οἰανδήποτε, ἐρραμμένην διὰ μεγάλων βελονιῶν ἐπὶ ἐμβλωμένων περισκελίδων· τινὰς ἀνευ λαίμοδέτου, ἄλλους μὲ λαίμοδέτην μαῦρον μὲ κολόβιον ἀνοικτὸν καὶ ὑποκάμισον κεντημένον· παιδία δεκαπέντε, δώδεκα ἐτῶν, ὠπλισμένα εἰς τὴν ἐντέλειαν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν παρταταγμένων στρατιωτῶν· καπηλίδας μὲ κοντὰ φορεματάκια καὶ ἐρυθρὰς περισκελίδας καὶ μὲ κάμιστρα πλήρη σιγάρων καὶ πορτοκαλλίων.

[Ἔπεται συνέχεια.]

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΜΑΡΚΟΣ

— Τὰς κυριακάς, ὅταν δὲν ἔχῃς δουλειά, νὰ ἔρχεσαι ἐδῶ, τοῦ εἶπα, νὰ μὲ βοηθῆς εἰς τὸ πότισμα τοῦ κήπου. Καὶ ἠθέλησα νὰ τὸν πληρώσω.

Ἐκοκκίνησε πολὺ καὶ μοῦ εἶπε μὲ μάτια χαμηλωμένα:

« — Νὰ μὲ πληρώσετε; ἔρχεσθε τὸ ψυμί μου μὲ τὸν ἴδρω τοῦ προσώπου μου καὶ ἡ ψυχὴ τῆς μητερίτσας μου θὰ χερῆ».

Ἐχαμογέλασεν ἀπὸ ἐσωτερικὴν εὐχαρίστησιν καὶ ἔφυγεν· ἔξω εἰς τὸν δρόμον ἤκουα τοὺς γέλωτας καὶ τὰς βλασφημίας τῶν ἄλλων ἀγυιοπαίδων, οἱ ὅποιοι ἐπικίζον ἀμάδες, εἷα παιγνίδι ποῦ παίζεται μὲ πέτρας.

— Το ξεῦρω, ἐξηκολούθει.

— Τὸ ξεῦρεις, αἱ; ὁ κύριος Φαίδων θὰ ἐπικίξεν ἄλλοτε. Ἐτρέξα ἀμέσως εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ παρατηρήσω πῶς θὰ συμπεριφερθῆ τὸ ἰδικόν μου ἀγυιόπαιδον. Ἐπροχωροῦσε ὀργήγορα, χωρὶς νὰ στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τοὺς παίζοντας· ἀλλ' ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους θὰ ἐτίμα ἴσως ἄλλοτε διὰ τῆς φιλίας του, ἤρχισαν νὰ τὸν ἐμπαίζωσι καὶ τελευταῖον, ἐπειδὴ τὰ σκώμματα ἔμειναν ἀνευ ἀπαντήσεως, εἰς ἐκ τῶν φοβερωτέρων ἔλαβεν ὀγκώδη λίθον ὑποψιθυρίζων φοβερὰν ὕβριν· ἀπῆκε φοβερὰν κραυγὴν καὶ ὁ λίθος ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ μικροῦ κκκούργου ἐκ τῆς ἐκκλήξεως, ἐνῶ ὁ προστατευόμενός μου ἔκκρυψε τὴν ὀδὸν ἀτάραχος. Ποῦ νὰ ἤξευρα ὅτι τοῦ ἔσωσα τὴν κεφαλήν.

— Νὰ μοῦ ζήτης, Δανάη μου· ἐτελείωσε τὸ παραμῦθίσου;

τρέχει, κόπτει ἔν, τὸ ὠραιότερον καὶ ἐτοιμάζεται νὰ φύγη, ὅτε ἐμφανίζεται ὁ *μεγάθυμος ἀνὴρ*.

— Μὲ τὸν σκούφόν σου;

— Καὶ μὲ κατὰ περισσότερον μὲ ἕνα κορτερό ξύλον. Ἄρπαζει τὸν δυστυχῆ Μάρκον ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ τοῦ δίδει μιὰ ξυλιὰ στὸ στήθος, ποῦ θὰ ἐλιποθυμοῦσε, ἀν δὲν τὸν εἶδε μὲ ἐκεῖνα τὰ κοκκαλένια χέρια τοῦ δυοπάτσου, ποῦ ἔμειναν μελαναῖς σειραῖς στὰ μάγουλά του καὶ ἐνῶ ἐξηκολούθει τὸ φιλόανθρωπον ἔργον του, ὁ κηπουρὸς προσεκάλεσε κλητῆράς καὶ ἐν μέσῳ ἐμπαιγμῶν καὶ γελῶτων ὠδηγήθη εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

• Ἡμεῖς δὲν ἐμάθαμεν τίποτε, ὅταν μίαν ἡμέραν ἦλθε γέρον καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ παιδί του ἐπιθυμεῖ νὰ μᾶς εἶδῃ. Ἦτο ὁ πατὴρ τοῦ Μάρκου.

• Μετέβημεν εἰς τὸ καθαρὸ πτωχὸ σπιτάκι καὶ εἶδομεν τὸν Μάρκον ἐπάνω εἰς ἕνα διθάμι ἐξαπλωμένον νὰ κάμνη χάρτινα παραβάκια γιὰ τὴ Μαρτένζ, ἡ ὁποία ἦτο ἐκεῖ καὶ παρηκολούθει μὲ τοὺς μεγάλους μειδιῶντας ὀρθαλοῦς της τὰς κινήσεις τῶν δακτύλων τοῦ Μάρκου.

• Ὅθ μὲ πιστεύσης; Ὁ τύπος τῶν δακτύλων τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἦτο ἀκόμη καταφανής.

• Ὁ Μάρκος ἐχαμογέλασεν ἅμα μᾶς εἶδε καὶ εἶπε:

• — Νὰ γείνω μὲ καλὰ καὶ θὰ τοῦ μάθω.

• — Σὺ εἶσαι καλὸ παιδί; τί εἶπε ὁ Ἰησοῦς Χριστός; νὰ κάμνωμεν καλὸν ἀντὶ κακοῦ, εἶπε ἡ μητέρα μου.

• — Νὰ ξεύρατε πόσο αἶμα ξέρασα!

• Ἡ μητριά του, μία μικρὴ γυναικοῦλα, ἐφαίνετο πολὺ λυπημένη καὶ ἐνῶ ὁ Μάρκος μοῦ ἔλεγεν, ἀστράπτων ἀπὸ χαρὰν, ὅτι ὁ μάστορής του ποῦ ἦλθε καὶ τὸν εἶδε, τοῦ ὑπεσχέθη νὰ τοῦ ἀναιδάσῃ τὸ ἡμερομίσθιόν του, ἡ μητριά χλωμή, μᾶς ἔλεγεν, ὅτι ὁ ἱατρὸς δὲν τοῦ δίδει ἐλπίδα ζωῆς.

• Ἀνεχώρησα πολὺ λυπημένη, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ μικροῦ.

• Ἡ Δανάη ἔκλαιεν, ἐνῶ ὁ Φαίδων συγκινημένος ἐκίνοι μελαγχολικῶς τὴν ὠραίαν κεφαλὴν του:

— Τυχαιῶς ἔμαθον, Δανάη μου, ὅτι ἡ περιουσία τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἦτο προτὸν κλοπῆς, δόλου καὶ ψευδολογιῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ἔθιξαν πολλοὶ μεγάλοι κεφαλαὶ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ ἀνέπτυξε μετὰ θαυμασίας τέχνης. Ἄλλ' ἔμειναν ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης τῶν ὀλίγων αἰ ὠραῖαι ἰδέαι, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν πολλῶν.

• Τιμωρεῖ ἡ κοινωνία ἀμείλικτος τὸν κλέπτην ἐνὸς ἀρτους ἢ ἐνὸς ῥόδου καὶ ἀφίνει ἀνενόγητον τὸν κλέπτοντα ἑκατομμύρια. Ὁ χρυσὸς εἶναι ἐπιβλητικὸς καὶ ἀποκαλυπτόμενος πρὸ τῆς ἀγλῆς του οἱ ἄνθρωποι δὲν ζητοῦσι νὰ μάθωσι καὶ τὴν πηγὴν του.

— Μὰ δὲν εἶναι κωμῆδία νὰ ἀπαγγέλου τόσους λόγους ἐπάνω εἰς τὸν τάφον ἀνθρώπου, ὅστις ἐρόνευσε μὲ ἕνα ξύλον ἕνα παιδί τοῦ λαοῦ, τὸ ὅποτον θὰ ἐγίνετο ἄνθρωπος χρηστός, καὶ νὰ τὸν λέγουν ἀντιπρόσωπον τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ;

— Εἶναι κωμῆδία. Ἀκριβῶς γὰρ νὰ τὸ ξεύρης εἶπες μίαν ἀλήθειαν μεγάλην. Ἐνόσω δὲν πύουσι κατὰ πρόσωπον τοὺς κακοὺς καὶ οἱ καλοὶ δὲν λαμβάνουσι προσήκουσαν θέσιν, ἡ κακία θὰ θρασύνεται καὶ ἡ ἀρετὴ δειλὴ καὶ συνεσταλμένη θὰ ἐξαφανίζεται.

— Ἀγαπητέ μου, Φαίδων, τώρα τὸν λυπεῖσαι τὸν δυστυχισμένο τὸν Μάρκον;

— Πολύ. Ἀλλὰ τώρα τί τὸν ὠφελεῖ ἡ λύπη μου; τὰ κόκκαλά του κοιμῶνται πρὸ τῶσων χρόσων μέσα στὸν ξεχασμένο τάφο του. Τώρα ὅμως ἄφησε αὐτὰς τὰς σκέψεις καὶ ἐνδύσου διὰ νὰ ἐξέλθῃς εἰς περίπτωτον.

— Ἄχ, ὄχι σήμερον! Εἰς τὸν θάνατον τοῦ Μάρκου δὲν εἶμαι ἔνοχος καὶ ἐγὼ, Φαίδων;

— Σὺ, ἀγάπη μου;

— Ἄν δὲν μ' ἐγνώριζε δὲν θὰ ἐκλεπτε τὸ τριαντάφυλλον.

— Δι' αὐτὸ μὲ ἠρώτας ἀν τὴν ἀγάπην τὴν θέτει ὁ Θεὸς εἰς τὰ στήθη μας; Κατὰ τὴν γνώμην σου, καὶ ἐδῶ ὁ μόνος ἔνοχος εἶναι ὁ Θεός. Ἄλλ' ὄχι! οὔτε ὁ Θεός, οὔτε σὺ εἶσθε ἔνοχοι. Ὁ μόνος φονεὺς εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὅποτον μετὰ τῆς δόξης κηδεύει σήμερον ἡ πόλις μας. Ὁ Θεὸς ἄς τὸν συγχωρήσῃ.

— Ναι, ὁ Θεὸς ἄς τὸν συγχωρήσῃ, εἶναι ἡ ἀπλή αὐτῆ φράσις ὁ καλλίτερος ἐπικῆδειος δι' ἐκεῖνον.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὅσοι τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἡμῶν ἀλλάξωσι κατοικίαν κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, παρακαλοῦνται νὰ γνωρίσωσιν ἡμῖν τὴν νέαν διεύθυνσίν των διὰ δελταρίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ὀλίγοι εἰσέτι ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κκ. συνδρομητῶν ἡμῶν καθυστεροῦντες τὴν συνδρομῆν των, νὰ πληρώσωσιν αὐτὴν εἰς τὸν εἰσπράκτορα ἡμῶν ἢ νὰ τὴν ἀποστείλωσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἡμέτερον Γραφεῖον.

Ἡ Διεύθυνσις

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ :

ΙΑΤΡΟΥ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Τιμῶνται :

Ἐν Ἀθήναις δρ. 6, ταῖς ἐπαρχίαις δρ. 7, τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 7.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Εἰς τὸ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕῖΟΝ ΤΩΝ Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων,

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Τιμὴ τῶν δύο τόμων :

Ἐν Ἀθήναις δρ. 7, ταῖς ἐπαρχίαις 8, τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 8.

ΤΟΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων • προηγουμένων ἔτων εὐρισκονται καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλεῖῳ ἡμῶν, ὁδὸς Πρασατείου, ἀριθ. 10.

Hebe's

Hair Restorer Τὸ κάλλιστον ἐπανορθωτικὸν τῶν τριχῶν. Δὲν εἶναι βαφὴ, ἀλλ' ἐπα-ναδίδει εἰς τὰς τρίχας τὴν προτέραν αὐτῶν χροίαν διὰ τῆς ἐνδυναμώσεως αὐτῶν. Οὐδεμίαν ἐπιβλαβῆ οὐσίαν περιέχει· εἶναι ἄχρουν καὶ διαυγῆς ὡς τὸ ὕδωρ.

Γενικὴ ἀποθήκη ἐν Λονδίῳ.

Εὑρίσκεται ἐν Ἀθήναις μόνον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Κορίνθης» ὁδὸς Πρασατείου ἀριθ. 10 καὶ τιμᾶται ἐκάστη φιάλη **δραχμῆς ἑπτά**. (Διὰ τὰς ἐπαρχίας δραχ. 8).